

JURIDISCH UP TO DATE

Vaktijdschrift voor de juridische praktijk

Juridisch up to Date is een uitgave van Fiscaal up to Date – onderdeel van Rendement Uitgeverij BV

Conradstraat 18
3013 AP Rotterdam
E-mail: redactie@futd.nl

Hoofdredactie

Mr. dr. J. (Harry) van Drongelen
(emer.) universitair hoofddocent Sociaal Recht en Sociale Politiek, Universiteit van Tilburg & (gepens.) senior wetgevingsjurist Ministerie SZW

Mr. A.D.M. (André) van Rijs
Docent bij de vakgroep Private, Business and Labour Law van de Universiteit van Tilburg

Uitgever

Drs. M.P. Hoogerwerf

Abonnementenadministratie

Rendement Uitgeverij BV
Postbus 27020
3003 LA Rotterdam
Telefoon: (010) 243 39 33
E-mail: info@rendement.nl

Abonnementen

Juridisch Up to Date verschijnt 12 keer per jaar. (Proef) abonnementen kunnen ieder moment ingaan, maar slechts worden beëindigd indien uiterlijk twee maanden voor het einde van de abonnementsperiode is opgezegd. Zonder of bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch verlengd met een jaar. Abonnementen worden geacht zakelijk te zijn. Wilt u een particulier abonnement, dan dient u dit binnen één maand na het aangaan van het abonnement aan ons door te geven. Rendement behoudt zich het recht voor om prijzen en inhoud van de algemene voorwaarden te wijzigen. U kunt de volledige algemene voorwaarden nalezen op www.rendement.nl/av

ISSN 0924-9451

Niets uit deze uitgave mag, noch geheel, noch gedeeltelijk, worden overgenomen en/of vermenigvuldigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de gevolgen hiervan.

© Rendement Uitgeverij BV 2024

Roelien van Neck¹, Lisette den Butter² en Thom Koetzier³

Het geven van kortingen onder de loep

2024-0159

Met de feestdagen voor de deur, worden veel producten weer met korting aangeboden. Het juridisch kader waarbinnen kortingsacties mogelijk zijn, wordt gevormd door de in 2023 in werking getreden regels over aankondigingen van prijsverminderingen en de regels inzake oneerlijke handelspraktijken. Deze relatief nieuwe regels hebben veel impact op de markt. Dat volgt mede uit de recente boetes en waarschuwingen van de ACM en een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie ten aanzien van deze regels. In deze bijdrage wordt ingegaan op de geldende regels en op deze recente ontwikkelingen.

Aankondigingen van prijsverminderingen

Voor het aankondigen van een prijsvermindering geldt sinds 2023 het volgende startpunt: de verkoper dient de laagste verkoopprijs aan te geven die door hem is toegepast gedurende een periode van ten minste dertig dagen voorafgaand aan de toepassing van de prijsvermindering.

Deze hoofdregel volgt uit artikel 5a lid 1 en lid 3 van het Besluit prijsaanduiding producten; de implementatie van artikel 6a (of 6bis) uit de Richtlijn Prijsaanduiding Producten (Richtlijn 98/6/EG).⁴

De Nederlandse wetgever onderscheidt in de toelichting op het Besluit prijsaanduiding producten twee vormen van een aankondiging van een prijsvermindering. Ten eerste kan een prijsvermindering worden aangekondigd door een referentie aan een vorige prijs. Dit is de zogenoemde 'van-voor' aanbieding (bijvoorbeeld "van € 139,95, voor € 109,95"). Eerder (in 2016) is door de toezichthouder Autoriteit en Markt (ACM) al een richtsnoer gepubliceerd voor dergelijke 'van-voor' aanbiedingen.⁵ Dit in het kader van (de handhaving van) de regels inzake oneerlijke handelspraktijken. Het richtsnoer hield in dat de 'vorige' prijs een prijs moest zijn die niet langer dan drie maanden voor de korting door de verkoper was gehanteerd voor het desbetreffende product. Dit richtsnoer is door de nieuwe regelgeving niet langer van toepassing, maar laat zien dat de hoofdregel niet geheel nieuw is in Nederland.

Ten tweede kan een prijsvermindering volgens de wetgever worden aangegeven in procenten (bijv. "20% korting") of een bedrag (bijv. "€ 10 korting"). In deze gevallen dient de vorige prijs, zoals bedoeld in het Beleid prijsaanduiding producten, te worden vermeld om de korting inzichtelijk te maken.

Een derde categorie van aankondigingen van prijsvermindering volgt uit de toelichting van de Europese Commissie op de relevante regels. Uit deze toelichting volgt dat artikel 6a (of 6bis) van de Richtlijn Prijsaanduiding Producten geldt voor iedere aankondiging die de indruk wekt dat er een prijsvermindering wordt gedaan, zoals "uitverkoop", "Black Friday korting", et cetera.

Wanneer er een dergelijke algemene aankondiging wordt gedaan van een prijsvermindering, dan geldt de hoofdregel dat de laagste verkoopprijs moet worden vermeld die door de handelaar is toegepast gedurende een periode van ten minste 30 dagen voorafgaand aan de toepassing van de prijsvermindering. De 'vorige prijs' moet steeds worden aangegeven op of bij het specifieke product.

Uitzonderingen

Op de hoofdregel gelden verschillende uitzonderingen. Ten eerste zijn er bepaalde categorieën van verkoopbevorderende acties die niet onder het Besluit prijsaanduiding vallen. Ten tweede zijn er categorieën van producten of prijsverminderingen waarvoor een andere termijn dan dertig dagen geldt.

Categorieën van producten of prijsverminderingen waarvoor een andere termijn dan 30 dagen geldt

Wat betreft categorieën van producten (categorie 2), bepaalt lid 2 van artikel 5a van het Besluit prijsaanduiding producten, samen met de Regeling uitzondering aankondiging laatste prijs bij prijsvermindering, dat bij bepaalde producten die snel bederven en/of een beperkte houdbaarheid hebben de verkoopprijs mag worden aangegeven die direct voorafgaand aan de prijsvermindering is toegepast. Dit geldt bijvoorbeeld voor vers fruit, maaltijdpakketten en verse bloemen.

Verder geldt dat voor producten die minder dan 30 dagen op de markt zijn, de verkoper de laagste verkoopprijs mag aangeven in een door hem te vermelden periode. Dit volgt uit artikel 5a lid 4 van het Besluit prijsaanduiding producten. De Nederlandse wetgever licht, onder verwijzing naar de toelichting van de Europese Commissie, toe dat de verkoper de gekozen periode samen met de overeenkomstige 'vorige prijs' dient aan te geven. Onduidelijk is nog welke periode hier gehanteerd kan worden. De termijn moet redelijk zijn en wat redelijk is hangt weer af van de omstandigheden van het geval. De beoordeling van de vraag of een redelijke periode is gehanteerd vindt plaats op grond van de wettelijke bepalingen over oneerlijke handelspraktijken.

Wat betreft de categorieën van prijsverminderingen, geldt dat voor progressieve prijsverminderingen een uitzondering op de hoofdregel geldt. Dit is de praktijk waarbij bijvoorbeeld eerst 20% korting wordt geboden, dan 30% en daarna 50%, et cetera. Artikel 5a lid 3 van het Besluit prijsaanduiding producten bepaalt dat bij een prijsvermindering die progressief wordt verhoogd, de verkoper gedurende een periode tot drie kalendermaanden na aanvang van de eerste prijsvermindering de laagste verkoopprijs mag aangeven die door hem is toegepast gedurende een periode die niet korter is dan 30 dagen voorafgaand aan de toepassing van de eerste prijsvermindering. Uit de toelichting op de wet volgt dat het hier in principe moet gaan om een onafgebroken opeenvolging van prijsverminderingen. Als de opeenvolging van prijsverminderingen wordt onderbroken door een tussentijdse prijsverhoging of wanneer er drie kalendermaanden sinds de eerste prijsvermindering zijn verstreken, geldt de algemene regel weer, aldus de wetgever. De ACM heeft recent nog aangegeven dat de uitzondering ook geldt als verschillende kortingsacties elkaar opvolgen, zolang de prijs na de eerste kortingsactie maar niet wordt verhoogd. De ACM geeft aan: "als je een tv, die eerst € 700 kostte, op Black Friday met 20% korting wegzet voor € 560 euro, dan mag diezelfde tv met kerst ook voor € 500 worden aangeprezen met daarbij een € 700 'van'-prijs. Maar dat mag alleen als de prijs na Black Friday niet hoger is geweest dan € 560".⁶ Hoe dit zich verhoudt tot de richtsnoeren van de Europese Commissie is niet duidelijk. De Europese wetgever heeft daar namelijk verduidelijkt dat de uitzonderingsbepaling alleen van toepassing is op de productprijs die tijdens dezelfde verkoopcampagne geleidelijk, zonder onderbrekingen, wordt verlaagd. Bovendien is het nog maar de vraag of een Black Friday aanbieding die tot kerst wordt gevoerd geen oneerlijke handelspraktijk is. De suggestie van Black Friday is immers dat die actie slechts één of wellicht een paar dagen geldt.

Categorieën van verkoopbevorderende acties die niet onder het Besluit prijsaanduiding vallen

Dan kort over de categorieën van verkoopbevorderende acties die niet onder het Besluit prijsaanduiding producten vallen (categorie 1). Binnen deze categorie vallen technieken ter bevordering van prijsvoordelen die in feite geen prijsverminderingen zijn. Dergelijke technieken worden beheerst door de regels inzake oneerlijke handelspraktijken (Afdeling 3A van Boek 6 BW). De belangrijkste actie binnen deze categorie is het maken van een vergelijking met een prijs die niet een eerder door de verkoper gehanteerde prijs is, zoals de adviesprijs van de fabrikant of de prijs van een concurrent. Dit is een praktijk die sinds de invoering van de nieuwe regels, veelvuldig wordt toegepast op de markt.

Zowel de Nederlandse wetgever als de Europese Commissie geven aan dat het de verkoper vrijstaat om een prijsvoordeel te presenteren dat niet is afgezet tegen een eerder door hem gehanteerde prijs. Dergelijke vergelijkingen vallen onder de regelgeving inzake oneerlijke handelspraktijken. Van belang is, aldus de wetgever, dat de consument niet wordt misleid over het bestaan van een bepaald prijsvoordeel en dat de aard van deze andere referentieprijzen voor de consument voldoende duidelijk moet zijn, geen verwarring mag veroorzaken en de aandacht niet mag afleiden van de "vorige prijs" zoals bedoeld in de hoofdregel. De Europese Commissie legt uit dat wanneer een prijsvergelijking door de misleidende voorstelling ervan door een gemiddelde consument in werkelijkheid als een prijsvermindering wordt opgevat, een dergelijke praktijk wegens de onjuiste voorstelling van de "vorige" prijs neerkomen op een inbreuk op zowel de regels inzake oneerlijke handelspraktijken als de regels uit het Besluit prijsaanduiding producten.

De ACM heeft, voorafgaand aan en naar aanleiding van een bijeenkomst inzake prijsaanduidingen voor ondernemers op 7 november 2024, een nadere invulling op de vereisten voor het gebruik van vergelijkingen met referentieprijzen gegeven. De ACM heeft de volgende drie vuistregels geformuleerd om oneerlijk gebruik van referentieprijzen tegen te gaan.⁷ Volgens de ACM dient steeds duidelijk te worden toegelicht wat de referentieprijs is die wordt gebruikt in de vergelijking door middel van een tekst naast de vergelijking. Doorhalingen en percentages zijn niet toegestaan bij een referentieprijs. In het verlengde daarvan moeten woorden of tekens die suggereren dat het om een prijsverlaging gaat ook worden vermeden.

Wat verder niet onder de hoofdregel valt en dus wordt beheerst door de regels inzake oneerlijke handelspraktijken zijn onder andere loyaliteitsprogramma's van de verkoper om klanten te binden, zoals kortings-

kaarten of -bonnen, die de consument recht geven op een prijskorting op alle producten van de verkoper of op bepaalde productassortimenten gedurende langere ononderbroken perioden, en gepersonaliseerde prijsverminderingen die niet het karakter hebben van een "aankondiging" van de prijsvermindering, zoals een korting voor jarige klanten. Ook gecombineerde of gekoppelde voorwaardelijke aanbiedingen, zoals twee producten voor de prijs van één product of de toepassing van een bepaalde korting bij de aankoop van meerdere producten vallen niet onder de hoofdregel. Verder is de hoofdregel niet van toepassing op "geld terug"-aankondigingen waarbij derden, die niet de verkopers van de producten zijn, zoals fabrikanten/distributeurs, de consumenten die de desbetreffende producten hebben gekocht, beloven een deel van de betaalde prijs terug te betalen, op individueel verzoek van de consumenten en gedurende een bepaalde periode.

Sancties en handhaving

Inmiddels hebben de nieuwe regels ook geleid tot daadwerkelijke sancties door de toezichhoudende ACM en is er een eerste arrest gewezen door het Europese Hof van Justitie naar aanleiding van prejudiciële vragen van het Landgericht Düsseldorf (Duitsland).

Boetes ACM

De ACM heeft het afgelopen jaar een vijftal boetes opgelegd wegens overtreding van de nieuwe regels.⁸ Verschillende bedrijven toonden een onjuiste 'vorige prijs'. Daardoor leek de aangeboden korting hoger dan de werkelijke korting. Ook kwam het voor dat er in het geheel geen sprake was van een korting, omdat de prijs van het product eerst kunstmatig was verhoogd en de werkelijke laagste prijs in de voorafgaande 30 dagen niet werd vermeld. De ACM legde boetes op van in totaal € 621.000,-.

Opvallend is dat de ondernemingen die de overtreding hebben erkend en toegezegd de regels niet meer te zullen overtreden (de zogenaamde vereenvoudigde afdoening⁹) een lagere boete hebben gekregen dan de ondernemingen die tegen de boetes bezwaar hebben gemaakt.

Hof van Justitie van de Europese Unie - Aldi-zaak

Het Hof van Justitie van de Europese Unie moest zich in de Aldi-zaak uitlaten over de uitleg van artikel 6a (of 6 bis), leden 1 en 2, van de Richtlijn Prijsaanduiding Producten. In de zaak stond de onderstaande advertentie van Aldi, die was geplaatst in een van hup reclamefolders, centraal.

In de folder voor de week van 17 tot en met 22 oktober 2022 werd een "superaanbieding" aangekondigd voor onder andere "Fairtrade bio-bananen" en "Rainforest Alliance ananassen". Naast een foto van deze twee producten, werd de afbeelding hierboven getoond. De respectievelijke prijs werd vermeld in een witte rechthoekige vorm, waarin twee verschillende prijsaanduidingen te zien waren. Te weten een prijsaanduiding in grote cijfers (€ 1,29 voor de bananen en € 1,49 voor de ananas) in het midden en een andere prijsaanduiding in kleinere cijfers met prijzen die doorgehaald zijn (€ 1,69 voor beide producten) in de rechterbenedenhoek. Voor de bananen werd in een rechthoek met de kleuren van de Duitse vlag – die gedeeltelijk boven de prijs was geplaatst – in procenten aangegeven hoeveel de prijs was verminderd. Voor de aanbieding van de ananas werd een soortgelijke rechthoek gebruikt, met de vermelding "Preis-Highlight" (knalprijs). Onder elk van de twee witte rechthoeken met de prijs stond de volgende tekst: "Laatste verkoopprijs. Laagste prijs in de afgelopen 30 dagen", gevolgd door een derde prijsaanduiding (€ 1,29 voor de bananen en € 1,39 voor de ananas).

Uit de uitspraak volgt dat in de winkels van de Aldi de prijs voor bananen sinds medio september 2022 steeds 1,69 EUR/kg was, met uitzondering van de week van 19 tot en met 24 september, wanneer een verlaagde prijs van 1,29 EUR/kg van toepassing was. De eenheidsprijs voor ananas schommelde tussen 1,39 en 1,79 EUR in de vijf weken voorafgaand aan de aanbieding in de folder. De onmiddellijk aan deze aanbieding voorafgaande prijs bedroeg € 1,69.

Volgens de eiser in de zaak, Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV, was sprake van oneerlijke reclame. Eiser stelde een verbodsactie in tegen Aldi voor de verkoop van levensmiddelen via prijsverminderingen in de vorm van een percentage, wanneer de vermindering niet wordt bepaald op basis van de laagste prijs die in de winkels van de Aldi-groep in de 30 dagen voorafgaand aan een dergelijke vermindering werd toegepast, alsmede voor een vermindering van de prijs van een levensmiddel met de bewoordingen "knalprijs", waarbij een hogere prijs wordt aangegeven dan die welke in de voorafgaande 30 dagen in de winkels van de Aldi-groep gold.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie moest zich vervolgens buigen over de volgende twee prejudiciële vragen. Ten eerste, moet artikel 6 bis, leden 1 en 2, van richtlijn 98/6 aldus worden uitgelegd dat een in een aankondiging van een prijsvermindering genoemd percentage uitsluitend betrekking kan hebben op de vorige prijs in de zin van artikel 6 bis, lid 2, van richtlijn 98/6?

Ten tweede, moet artikel 6 bis, leden 1 en 2, van richtlijn 98/6 aldus worden uitgelegd dat reclameboodschappen die bedoeld zijn om de lage prijs van een aanbieding te benadrukken (zoals de aanduiding van de prijs als "knapprijs), wanneer zij worden gebruikt in een aankondiging van een prijsvermindering, betrekking moeten hebben op de vorige prijs in de zin van artikel 6 bis, lid 2, van richtlijn 98/6?

Het Hof van Justitie van de Europese Unie antwoordt dat een prijsverlaging die door een handelaar wordt aangekondigd in de vorm van een percentage of in de vorm van een reclameboodschap die bedoeld is om de voordelige prijs van een aanbod te benadrukken, moet worden bepaald op basis van de laagste prijs die de handelaar heeft toegepast gedurende een periode van niet minder dan 30 dagen voorafgaand aan de toepassing van de prijsverlaging. Aanbieders moeten hun kortingen dus baseren op de laagste prijs die zij in de afgelopen 30 dagen hebben aangeboden. Dit om te voorkomen dat consumenten kunnen worden misleid door oneigenlijke kortingen. Het is dus niet toegestaan om prijskortingen te berekenen op basis van de prijzen die direct vóór de actie werden gevraagd, zoals Aldi had gedaan.

Waarschuwing en nadere toelichting van de ACM op gebruik referentieprijzen

Uit de opgelegde boetes volgt dat de ACM hoge prioriteit geeft aan een juiste naleving van de regels omtrent prijsaanduidingen en dat zij stevig optreedt tegen ondernemers die zich niet aan deze regels houden. Toch blijkt, niet het minst uit de hiervoor besproken prejudiciële procedure bij het Hof van Justitie van de Europese Unie, dat de regels over prijsaanduidingen niet voor iedereen duidelijk zijn, althans dat die regels zorgen voor de nodige weerstand in de markt. Op 17 oktober 2024 publiceerde de ACM een bericht op haar website om handelaren nogmaals te wijzen op de regels in aanloop naar Black Friday en de feestdagen.¹⁰ In het persbericht waarschuwt de ACM handelaren voor onjuist gebruik van referentieprijzen, zoals adviesprijzen. De ACM benadrukt dat een handelaar alleen een 'van-voor' aanbieding mag doen als hij de doorgestreepte prijs in de afgelopen 30 dagen ook echt heeft gerekend. Het doorhalen van prijzen die nooit zijn gerekend, ziet de ACM als een misleidende handels-

praktijk. Het uitgangspunt van het Besluit prijsaanduiding producten is dat de korting wordt gegeven op de laagste prijs die de handelaar rekende in de 30 dagen voorafgaand aan de korting. De lagere verkoopprijs mag alleen worden afgezet tegen deze prijs. De ACM schaart zich hiermee achter de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Om ondernemers in aanloop naar de feestdagen een nog verdere toelichting te bieden op de interpretatie van het Besluit prijsaanduiding producten, organiseerde de ACM op 7 november 2024 een bijeenkomst voor het online vermelden van prijzen en kortingen. Ook tijdens deze bijeenkomst benadrukte de ACM dat ondernemers bij prijsaanduidingen geen verwarring moeten laten ontstaan over het al dan niet bestaan van een prijsvoordeel. Net als in de op 17 oktober 2024 gepubliceerde waarschuwing, ging de ACM tijdens de bijeenkomst in het bijzonder in op het gebruik van referentieprijzen, zoals adviesprijzen van de fabrikant (ook wel de "recommended retail price" of RRP genoemd) en 'meestal'-prijzen, om onterecht de indruk te wekken dat sprake is van een prijsvermindering in de zin van de Richtlijn prijsaanduiding producten. Om dit te voorkomen formuleerde ACM de hierboven reeds genoemde vuistregels over het gebruik van referentieprijzen.

Conclusie

Het onderwerp van deze bijdrage staat hoog op de agenda van de Europese toezichthouders, dus het laatste woord is er zeker nog niet over gezegd. Omdat de ACM strak in de wedstrijd zit, is wat betreft handhaving enige voorzichtigheid geboden. Uiteindelijk heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie het laatste woord. Het is daarom afwachten of er meer zaken, doorgaans via prejudiciële vragen, voor de Europese rechter worden gebracht. Op deze manier ontstaat meer duidelijkheid over de vragen die er op dit moment leven inzake de praktische toepassing van de nieuwe regels.

Noten:

1. mw. mr. R. van Neck, Bird&Bird (Netherlands) LLP
2. mr. L.E. den Butter, Bird&Bird (Netherlands) LLP
3. dhr. mr. T.D. Koetzier, Bird&Bird (Netherlands) LLP
4. Gewijzigd door artikel 2 lid 1 van de Moderniseringsrichtlijn (Richtlijn (EU) 2019/2161).
5. <https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/16683/Aanbiedingen-moeten-echte-aanbiedingen-zijn> (laatste geraadpleegd: november 2024).
6. <https://twinklemagazine.nl/2024/11/maak-van-feestdagen-geen-fopdagen/index.xml> (laatst geraadpleegd: november 2024).
7. https://www.linkedin.com/posts/acm---autoriteit-consument-%26-markt_acm-kennis-delen-activity-7260654172012777472-RPTF?utm_source=share&utm_medium=member_desktop (laatst geraadpleegd: november 2024), zie ook ACM waarschuwt voor nepkortingen | ACM.nl (laatst geraadpleegd: november 2024).
8. De besluiten van ACM zijn te vinden via <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-publiceert-boetebesluiten-webwinkels-voor-nepkortingen> (laatst geraadpleegd: november 2024).
9. Zie: Richtsnoeren vereenvoudigde afdoening van boetezaken ACM (Stcrt. 2018, 71890).
10. ACM waarschuwt voor nepkortingen | ACM.nl (laatst geraadpleegd: november 2024).